

AUTHOR _____

NO. 5609

TITLE _____

אקרת

RR _____

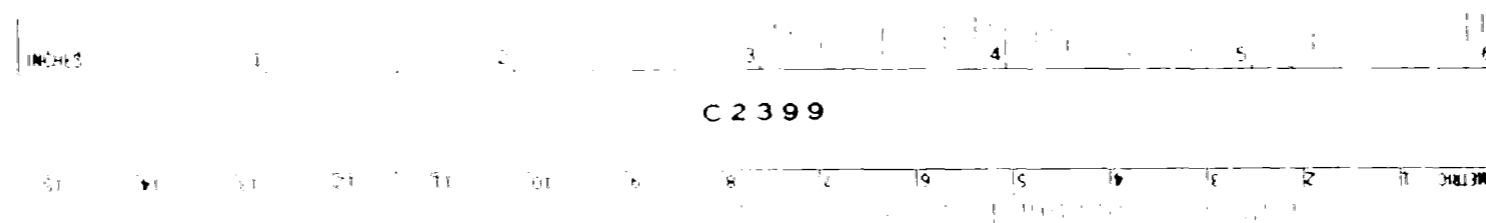
IMPRINT _____

CALL NO. _____

DATE MICROFILMED _____

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

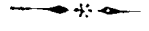
XEROX University Microfilms, Inc.
ANN ARBOR, MICHIGAN, U.S.A.

0.

Halberstamm Collection

אגרת השלחה מהבמ' ורבני מאשכנזים שבארץ ישראל תוכ"כ לכני
משה רבנו ע"ה ועשרת השבטים, מסודרת ונערכת על ידי
הרב הגאון המאור הגדול ההכם המובהק בנגלה ובנסתר מוהר"ר
ישראל נר"ו בעל המהבר כפר הקלין הדרתין. כמנה ומשיגה ומנהיג
דק"ק אשכנזים הנקרא מדרש פרושים היוזם שבעה"ק צפת תוכ"כ"א.

בעזרת ה' יתברך אלדו הארץ, ר"ה מרחשון ה' אלפים
ותקצ"א לב"ע, בארץ הקדושה, ארץ ישראל ערי הקדש,
ירושלם והכרזת וגיבול הקדש העליון צפת תוכ"כ"ב.

שלחו בני ארץ ישראל הדבקים והאדונים בתורת יקותיאל, היא מתנה
ונחליאל, לפני אחינו בני ישראל, בן יצחק בן אברהם אשר גלה
אמונת האל, המה אחינו הקדושים והטהורים צדיקי יסודי עולם **בני משה**
רבנו עבד ד' החונים מעבר לנהר שבטיון הנקרא סמבטיון, ואומרים
אנו מעשינו למיך, הוא כללך **ישראל** יושב על כסא מלכותו רם ונשא
עלי גדולת אחינו בית ישראל, **עשרת השבטים**, אשר אחזת נחלתם
בארץ צלצל בנפים אשר מעבר לנהרי כוש, הלא המה חונים על דגלם,
שבט דן ושבט נפתלי, גד ואשר, ושבט יששכר יורעי בינה לעתים
עופקים בתורה הקדושה המיד, ושבט זבולן חונים בהר פריא"ן, ונגדם
שבט ראובן ושבט אפרים ומנשה, ושבט שמעון, ה' עליהם יחיו וירומו
וישאו מעלה בעלה בגדולתם, והוד מלכותם, **והמלך** יהרום ויתנשא,
חרבו יהגור על ירך גבור הודו וחרו, יצלה וירכב על דבר אמת וענה
צדק, ותורהו נוראות ימינו, הציו שנונים עמים תחתיו יפלו בלב אויבי
המלך, כסאך אלדים עולם ועד! שבט מישר שבט מלכותך, תחת
אבתך יהיו בניך, תשיתכו לשמים ככל הארץ, תבלנה בשמחות וגיל
הבאינה בהיכל כלך, ואל כבוד אחינו בני ישראל הישרים הצדיקים בית
הרכבים **בני יהונדב בן רכב**, אשר נבא ירמיהו הנביא עליהם, לבן
כה אמר ה' צבאות אלדי ישראל לא יכרת איש ליהונדב בן רכב עמר
לפני כל הימים.

שלום כנהר קרו מאת אחיכם בני ישראל, שארית הפליטה הנמצאה
בשבט יהודה ובטיון ומריו הנפוצים בעולם כארבע רוחות
הסבים, ומאת אחיכם אשר בארץ ישראל מנלות החל בארץ אשכנז,
אשר מרוב שלרבת השקת נפשם בארץ הקדושה, ארץ המדה חסדת
עליונים ותהתונים, א"י המקודשת מכל הארצות, כסרו נפשם ויעזבו ארצם
ומולדתם ובית אבותם, וישעו דרך ימים ומדברות עד עלו אל עיר קדשנו
ירושלם, ואל מקום קברות אבותינו היא **חברון** בארץ כנען, ואל גליל
הקדש מוסבה שם העיר **צפת תוכ"כ**, מכתפחים כנחלת ה' וסתנדרים
בעפרה, יושבים באהלי כתי מדרשות וישיבות של תורה ועכדת ד'
צבאות, הנה כולם שולחים שלוחים רבים כטל וכרביבים, לאחים ידעים
אהובים, אלופים מסובלים בתורה ובמצות, נפשנו חשקה, נפשנו צמאה,
נפשנו אותה, נפשנו כלתה, נפשנו משתוקקת לראות פני קדשם **לאבק**
ולנשק עפרות רגליהם, ולראות בנועם וזו **אדונינו המלך** מהודקחוש,
ולשמוע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

ולשמוע משלומם ומקום תחנונם בכרור, ותחזינת עיניהם ועינינו עין בעין
מישרים בשוב ה' ציון, ויקים המקרא שנבא ישעי הנביא לאמר
לאסורים צאו לאשר בחשך הללו, והנביא צפני' אמר מעבר לנהרי
כוש עתרי בת פוצי יוכלון מנחתי, ואומר בעת ההיא אביא אתכם
ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי
את שבותיכם לעיניכם אמר ה'.

כה אמרו אחיכם ישראל, מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל,
אשר מראש מקדמי ארץ שמועה שמענו כי כהר ה' בהם ויחסם
בצל כנפיו ולא הסיר שבט המושל מאתם, והוד מלכות ישראל נגח
עליהם, ולצדק ימלוך מלך עליהם, ואין עליהם קול נוגש מאומות
העולם, כאשר אבותינו ספרו לנו, ורכותינו הקדושים העידו אשר בא
לפניהם בצמן שש מאות וארבעים לאלף החמשי איש אחד צדיק וישר
שמו רבי אלרד הדני משכט דן, והוא ספר והודיע יקר תפארת גדולתם
וצדקתם באמונתם וקדושתם, ועזרת ה' אלהי אבותינו מסבכב בהסרו
בבטחונם נו בנחלתם, והיה להם למחסה מכל הגוים אשר סביבותם, כל
יוכלו לנגוע בהם ובעדתם, ודרכי תורתנו הקדושה ברורה בידם ספי משה
דבנו ע"ה בסיני כפי קבלתם, ודנים דיני קנסות ודיני נפשות בסנהדרין
בפקודתם, וברוכים כאורך ימים ועושר וכבוד מפרי עסקתורתם, כאשר
אמר המלך שלמה ע"ה ארך ימים בימינה כשמאלה עשר וכבוד ככרכתם.

לזכר זאת תעלוזנה כליותינו ותשמח נפשנו על אשר זכינו לידע כי
נתקיים הכתוב לא אלמן ישראל ויהודה מאלהיו, כי עדר רד עם
אל ועם קדושים נאמן, ותחזק נפשנו לקול זרים האומרים לנו אין תוחלת
ותקוה, ואומרים איה אלהיכם ויושיעכם, אכדה שם הגוי הקדוש נעשינו
ללעג ולקלס בגוים, כצאן למבח יוכל להרג ולאכר ולמכה ולחרפה, וכל
עיר על תלה בנויה, ועיר האלהים מושפלת עד שאול תחתיה, וכל גוי
ועם ממלכתם קיימת ומלכם כראשם, ועם ה' אלה נתונים למשיסה
וישראל לבוזים, הלא ה' זו חטאנו לו, ואמרנו נגורנו אכדנו חלילה,
אבל בהתאמת לנו עזז מקל תפארת מלכותם ותוקפם ונכורתם וארצם
הרחבה והמלאה כל טוב, ועשרם ומלחמתם וממשלתם ופחדם על
הגוים מסביבם, מה נאוו על ההרים קול מכשר משמיע שלומם, כבשר
טוב משמיע ישועתם, קול צופיך נשאו קול יחדיו ירננו, כי עין בעין
יראו בשוב ה' ציון, ובחר עוד בירושלם ועלו מושיעים כהר ציון.

אמנם כן מפני כי נתרחקנו מהם במקומותם לשמותם כארצותם
למושבותם ונדר דרכינו בגזית נתיבותינו עוה, אסירים קראו
למו, וישראל שה פזורה גרחה קראו לה, וידל ישראל מאד וימשלו
בהם אויביהם, בגופם ונפשם ומאדם ויגורו עליהם גזרות קשות ומרות
ויאבלו ישראל בכל פה, לא עלה על לבנו מקוצר רוחנו ומעבודתה.
חקקה אשר עלינו לאמר, נשלחה אנשים לפני אחינו בני בריתנו, אחרי
דבים לתמות מארצנו, רובם של קהלת יעקב שכטי יה עזרת לישראל
לשאול שאלתנו, ולקחת עצה, ותשועה ברכ יועץ.

והן עתה אשר נתעוררנו בדבר לבקש ולדרוש שלום אחינו, הוא בסכת
דבר אשר באזנינו שמענו מפי עדיראי'. אבותינו ספרו לנו כי באלף

החמשי

התמשי היתה גזרה קשה כחול כמדינת אחכ"י בארץ אשכנז, על ידי גוי אחד רשע כבשף כי רצה לאבד היהודים, וישלחו כלל אחכ"י שלוחים נאמנים לכהנה שכונת קדושת אחינו בני כסה רכנו ע"ה, וישיגו אותם הונים מעבר לנהר סמבטיון, ויעבור איש צדיק ושמו רבי כאיר הון (שחבר שירת אקדמות שאוכרים כיום פתן תורתנו קודם קריאת התורה) את הנהר סמבטיון בשבת בשביל פקו"ג הדוחה שבת החכורה, ויקרב אל אחינו הקרושים, וישלחו משם איש צדיק אחד ושמו ר' דן, ובגבורות נפלאות אשר עשה והראה וקידש שמו הגדול והקדוש ית"ש, הציל את אחינו ב"י בארץ ההיא, ויספר להם מגדולת יקד הפארתם ומלכותם, ועוד אשר בשנת שני מאות ושלש ושמונים לאלף הששי, בא איש אחד מהם שמו דוד בן שלמה שר צבא ישראל לארץ איטליא ורומי. וזה מקרוב כמו שנתים היו מסולחים שלט בארץ תימן, ובעיניהם ראו שם איש אחד מסבט דן ושמו יששכר ויכפר להם מקום ארצם וגדולתם ותוקפם וקדושתם ורב עשרם ומלכותם, ואחר כך נעלם האיש משם וזוהא פלי. כי על כן נשעננו בדברי רבותינו הקדושים התנאים אשר תורתנו אל תהי מפליג לכלל דבר, וגם כי אדונינו התנא רשב"י קדש הקדשים גלה לנו כזהר קדשו, כי בעקבות משיחא יתגלו מאחינו מעשרת השבטים, וכך קבלו רבותינו על הסקרא שאמר דהבע"ה לי גלעד לי כנשה, אמר הקב"ה לאנשי יבש גלעד אתם עשיתם חסד עם שאול ועם בניו, אף אני אתן שכרכם לבניכם לעתיד לבוא בשעתיד הקב"ה לקבץ את ישראל, ראשון הוא כקבץ את שבט מנשה שנאמר לי גלעד לי כנשה, (ילקוט תהלים רמז תשע"ט) ומפני שכל הדברים צדיק התעוררות תהלה מלכתה, וגם כי אמרו רבותינו הקדושים על הסקרא הנך יפה דודי כשהפרע סן האומות, אף געים כשתשלם שבר ליראיך, אף ערשנו אלו עשרת השבטים שגלו לפניו מן הנהר סמבטיון, שעתידים גלות יהודה ובנימין לילך אצלם להביאם, כרי שיוכו עמהם לימי המשיח ולחיי עו"הב, שנאמר בימים ההם ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבאו יחדו מארץ צפון על הארץ אשר הנחלתי את אבותיכם, (ילקוט שח"ש רמז תתקפ"ה) אי לזאת התגברת והתחזקת כוללית כאחד אנחנו בנסת ישראל קהל קדש אשכנזים אשר בא"י, והגנו שולחים שליח ישר והגון החכם השלם רבי ברוך בן שמואל מעיר קדש גליל העליון, מסר נפשו לנווד בארצות בימים ומרברות עד יעזרהו הרחמן לבא לפני כסא גדולתם.

והנה עתה תחלה נודיעם בקצרה במצב כלל אחכ"י המפורזים בארצות מלכי גוים; תחלת כל איבות וכמות תורתנו הקדושה, הלא

תדעו כי נמצא בירינו ספרי תורתנו ארוכה מאד מאד ורחבה מאד מאד, תורה ונביאים וכתובים ותרגומיהן, ופרושיהן מרבותינו הקדושים הראשונים והאחרונים רבים מאד, ותורה שבע"פ מרבותינו הקדושים התנאים והאמוראים ששה סדרי משנה אשר סדרם רבנו הקדוש רבי יהודא הנשיא, וברוח קדשו כלל בהם כל התשעה מאות סדרי משניות שהי' בימי הראשונים, ועליהם חבר ר' יוחנן בא"י תלמוד ירושלמי, ורב אשי בככל תלמוד בבלי, וספרא דבי רב, וספרי, ותוספתות דבי רבי חייא רנה ור' אושעיא רבה, ופסיקתא רבתי וזוטא, ומדרשות כמספר אלפא

ביתא, וסדר עולם רבא, וספר הבהיר וספר יצירה, וס' אותיות דר'
 עקיבא, הוא ר' עק התנא הקדוש תלמיד ר' אליעזר הגדול תלמיד ר' יוחנן
 בן זכאי תלמידו של הלל הזקן שהי' בזמן בית שני, הוא ר' עקיבא שנכנס
 לפרדס ונכנס בשלום ויצא בשלום, ועליו אמר הקב"ה ראוי לזקן זה
 שישתמש בכבודי, ועליו בקש משה רבנו ע"ה מלפני השי"ת שיראהו ואת
 תורתו שהי' דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות, הוא ר' עקיבא
 שכשהי' דורש במעשה כרכבה היו כאים מלאכי השרת כבמומוטי חתן
 וכלה, הוא ר' עקיבא שקדש את שמו כרבים והי' מקבל עליו עול מלכות
 שמים כשעה שסרקו בשרו במסרקות של ברזל, ויצאתה נשמתו באחד
 ויצאה בת קול אשריך ר' עקיבא שאתה מוזמן לחיי עוה"ב, ומתלמידיו
 הקדושים התנא האלהי קדוש ה' מכבד ר' שמעון בן יוחאי והכריו, הוא
 ר"ש שישב עם בנו ר"א י"ג שנים במערה כשעת גזרת המלך, ויתיב
 בעפר עד צוארו, ואכרי להו חרוב ועינא דמיא, והכר ספר הזהר
 הקדוש על התורה כולה רזי דרוזן, וזהר הדש, וספר התקונים ע' אנפין
 על תיבת בראשית, ועשר אמירין ול"ב שכיילין וכל מעשה בראשית,
 הוא ר"ש שהי' מתגלה לו נשמת משה רבנו ע"ה רעיא מהימנא, והכר
 גילוי סודותיו, ואליהו הנביא וכל נשמות הצדיקים היו מתגלים לו תמיד,
 הוא ר"ש דקב"ה וכל המרכבות ונשמות הצדיקים הי' כאים לשמוע גילוי
 סודותיו, הוא ר"ש דאסכים עליו קב"ה בכל הרושיו וסודותיו, והי' אש
 ממרום מסככו, וקב"ה וכל הישיבות של מעלה הסכיבו על חבורו הקדוש
 עד דאליהו נחית מעילא בכמה חילין הנשמתין, וכמה מלאכי ושכינתא
 עלאה עטרא על ראשיהון ואמרו וכמה כ"ג יתפרנסון מהאי חבורא דילך
 בדרא בתראה בסוף יומיא וכגיני' וקראתם דרור בארץ, ואחריו פתרי
 סודות התורה בקבלה דור אחר דור עד הרב החסיד ר' יצחק סגי נהור
 בן הראב"ד שהי' פת שלשי לאליהו, והקדוש רבנו אליעזר מגרמיוזא,
 והקדוש הרמב"ן, ועד אהרן איש אלהים קדוש ונורא האלהי רבנו יצחק
 לוריא ז"ל אשכנזי, אשר גלה באורי סודות הוזה"ק, והי' לו גלוי אליהו,
 וידע כל רזי דרוזן מעשה בראשית ומעשה כרכבה וחכמת הפרצוף, והי'
 מדבר עם נשמות ורוחין כמכואר בכתביו וספריו אשר הננו שולחים מהם
 ביד השליה הלו. ורבותינו הראשונים הכרו הלכות גדולות ופסוקות
 והלכות רבנו יצחק אלפסי, וספרי רבנו משה בר מיימון הלכות כרורות
 בלשון משנה על כל תורה שבע"פ, עד ערוך השלחן כרורות האחרונים
 שחברו רבותינו הגאונים רבנו יוסף קארו ורבנו משה איסרלס אשכנזי
 שלחן ערוך ומפה פרוסה על כל דעות וספקות ושיטות שנתוספו בתורה
 שבע"פ, ועוד ספרים הרבה כנגלות וכנסתרות אין קץ למספרם, ועד
 אהרן הגאונים בזמננו היה אדונינו מורנו ורבנו הגאון הקדוש רבן של
 כל בני הגולה רבנו אליהו החסיד נ"ע אשכנזי, אשר חבר שנים ושבעים
 חבורים קדושים ועמוקים וכדורים על כל התורה, וכירר והגי' אורות
 מאפל השכושים בכל התורה כנגלה ובנסתר, ועשה כוונים וגלויים עמוקי
 אנדות התלמוד כרוי דרוזן וכזהר וכתבי האר"י ז"ל, ונתגלו לו סודות
 מיעקב אבינו, ומשה רבנו ע"ה ומאליהו, אוצרות רבות לא יספיק דיו
 כמי היס לכותבם, והננו שולחים מעט מספריו הקדושים כנסתרות

ואיזה מודות שגלה אשר עד כואו היו נעלמים כעין כל חי. וכל עדת ישראל אשר בכל הגולה, בחזיקים באטונת אלהינו במסירת נפשם, ובתורתו הקדושה יהגו ככל מקומם, אבל עליהם ועלינו גבר קושי שעבוד עול הגלות, אפס מקום לבאר כל אשר עבר עלינו מעת חרב בית קדשנו ותפארתנו השני, זה כשך אלה'זשבע מאות ושלש וששים שנה, צרות רבות אין די באר ואין די עולה על המכתב, ובשנת ת"ח לאלף הששי הרגו הגוים מאחכ"י בארץ אשכנז יותר משני מאות אלף נפשות כמיתות משונות, ומלאו כמה בורות עם אנשים וטף ונשים וכולם קדשו שמו הקדוש ית"ש, ומסרו נפשם למיתה ופשוטו צוארם לטבח, מלבד בכל דור ודור מדינה ומדינה, וכל הקללורת נתקיימו בנו, ובכל זאת שמו הגדול לא שכחנו.

ועתה הכביר עלינו — עול מדהכה מסים וארנוניות ואוסרים מדוד והבא, וימעטו כל המחיות ופרנסות — וידל ישראל מאד העניים והאביונים שואלים ללחם ואין, ועוד גזרות קשות — כאו בנים עד משכר וכח אין ללדה, ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע **הן** עתה שלש הנה אשר נבקש ונשאל מאת יקר הדרת אדונינו **מלך ישראל** יהי' לעד, ובמאת כל אחינו קדושי עליון **בני משה רבנו ע"ה**, ולכל אחינו **עשרת שבטי יה**.

אחת, נפשנו כשאלתנו ועכנו בבקשתנו על כל כנסת ישראל אשר דל כבודנו בגוים ושקצונו כטומאת הנדה, ושמו הקדוש ית"ש מתהלל באזנם אי' אלהיכם ויעורכם, אפס כחנו נתבלבלה דעתנו ומחשבתנו, וקצר רוחנו לשפוך נפשנו בתפלה ובתחנונים לפני המקום ב"ה כי נתקיים בנו ושכרת ולא מיין, כאשר אמר התנא דאפ"ע יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין תפלה מיום שחרב בהמ"ק ועד עכשיו, שנאמר לבן שמעיה זאת עניה ושכרת ולא מיין, ואף כי עתה כבוד האחרון הזה אשר הצרות תכופות וחדלו הפרנסות ועם ה' אלה נתונים בסתר המדחנה, כי על כן הגנו מתנפלים ומתחננים לפני אדונינו, חטנו חטנו נא! אתם אחינו בני אב אחד נחנו, עזרתו עזרונו בתפלה! כאשר עזר אבישי בן צרוי' לחוד המלך ע"ה בעת צרתו, כמ"ש ויעזרו לו אבישי בן צרוי' ואמר ר"י אמר רב בקבלתו שעזרו בתפלה, ואם שם היה כאיש אחד לאחד, אף כי מרבים לרבים, ועל כבוד קדושת שמו ותורתו ועדתו, כי כשל כח הסבל ההירופים והגדופים לשם ה' צבאות, ועד כתי יהי' עוז בשבי ותפארתו ביד צר, ולא יעמוד ברחוק מאתנו, ולא יעלים לעשות בצרה, ואם קצף הוא מעט בעד חטאת עמו, הם הוסיפו יותר מהעיקר בפלי כפלים עולם הקשה וקושי השעבוד, ועברו על השבועה אשר השביעים ה' אלהינו שלא ירבו קושי שעבודם על ישראל שלא ימהרו הקץ, (סדר שבת שה"ש) וכך אמרו אבותינו ורבותינו בתפלתם רצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות, אשר ע"י שעבודם הקשה, ושאינ מניחים להגדיל התורה ולהאדירה, מוצא השטן מקום להסית ולבלע עם ד' בהטיותיו, וכן אמרו רבותינו הקדושים לסייע לעדתנו משלשה כתובים, אחד שאמר מיכה הנביא, כיום ההוא נאם ה' אספה הצלעה והנדהה אקבצה ואשר הרעתי, וירמי' הנביא אמר הכיוצר הזה לא אוכל לעשות לכם

לכם ב"י נאם ד', הנה כחמר כיד היוצר כן אתם בידי ב"י, ויהוקאל
 הנביא אמרונתתי לכם לב חדש ורוח חדש אתן בקרבכם והסרתי את לב
 האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את
 אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם, ירבו נא בתפלה ודמעה
 בנפשותם הטהורות ונשמתם הקדושות, ילבישו מלכות ויכנסו לחצר
 הפנימית לפני מ"ה הקב"ה וביחוריהם הנוראים בהיכלות הקדושים לפני
 ולפנים, כי באו מים עד נפש, ואם לא למענו למענו יעש, כאשר
 גלה לנו האלהי רשב"י בתקונים דפורקנא בתראה למענו יעשה וכמו
 שסדרו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפלה ומביא גואל לבני בניהם למען
 שמו באהבה, וכמ"ש למעני אעשה, ולמען לא יתחלל שמו הקדוש, אבל
 יתקדש ויכירו גוים וידעו כי הוא מלך על כל הארץ ומושל בגוים,
 ולמען תורתו הקדושה אשר הגוים בואוה פרעה קלאוה, ויותר מאשר
 עשו לנו עשו לשכו הגדול והקדוש, ויזכור לאבותינו אברהם יצחק ויעקב
 וידחם לקבץ גליותינו ולכנות בית קדשנו ותפארתנו, ואדונינו התנא
 האלקי רשב"י גלה לנו בזהר קדשו בתקונים ואמר, וכומנא דעשר
 ספירין מתלבשין באלין קליפין, אלין דידעין בקליפין עכדין אומאח
 בשמהן ובהוויות דקב"ה לאלין קליפין ובטלין גורה, ודאי יש כיניהם,
 יודעים לפעול את כל, ובעת דחק וככנות ישכילו לעזרנו בחמלתם על
 כלל אחיהם עדת ה'.

שנית נבקשה את שאהבה נפשנו, הלא זה הדבר, כגודע כשער בת
 רבים מפי רבותינו הקדושים (רמב"ם בפירושו פ"ק דסנהדרין) כי
 טרם יבא משיח צדקנו צריך שיהי' בא"י ב"ד הגדול סמוכים, ובעו"הר
 ע"י הגליה וכוכד הגזרות הקשות בטלו הסמיכות, והלכה ברורה שצריך
 שיהי' הנסמך מהפסוק, והס"ת יעד שיהי' ב"ד הגדול כאמור ואשיבה
 שפסוק כבראשונה ויעציד כבתהלה אח"כ יקרא לך עיר הצדק קרי'
 נאמנה, ציון כמשפט תפרה ושביה בצדקה, וזה יהי' בלי ספק כשיבין
 הכורא ית"ש לבות בני האדם יתרבה וכותם ותשוקתם לשם ית' ולתורה
 לפני בא המשיח, וכאשר שמענו בבירור שיש אצלם סנהדרין, סמוכים
 מפי נסמכך שחרי דיני נפשות (י"ל דפליגי אר"י כל סנהדרין י"ד א"י
 או משום דהן רובם של כל ישראל והלכות ברורות אצלם באין ספק) יבחרו
 נא במה כחכמיהם הסמוכים, כחמלתם על כלל עם ה' ויבואו נא לא"י
 נחלת אבותינו ויסמכו לת"ח כדי שימצא ב"ד סמוכים בא"י, אשר
 תחלת הנאולה תלויה בזה, ומה יפה אף נעים לאנשים גדולים כמותם
 לבא לא"י אשר רבותינו הקדושי' התנאים והאמוראים היו מנשקים על
 תתומי א"י ומנשקים אבני ומתגלגלין על עפרה וכן הוא אומר כי רצו
 עבדיך את אבני' ואת עפרה יחננו, ואמרו רבותינו בקבלתם כל השוכן
 בא"י עינותיו כחולין לו שנאמר וכל יאמר שבן חליתי העם הישב
 בה נשא עון, ואפי' הלך בהד"א זוכה לחיי העו"ה וכל הקבור בה
 מתכפר לו, וכאלו המקום שהוא קבור בו מוכת כפרה שנאמר וכפר ארמתו
 עמו, ולעולם ירוד אדם בא"י אפילו בעיר שדוכה גוים ואל ידור בחו"ל
 אפילו בעיר שדוכה ישראל, שכל היוצא לחו"ל כאלו עו"עו שנאמר כי
 נרשוני היום מהסתפח בנהלתי ה' לאמר לך עבד אלקים אתריב,
 ורבותינו

ודבותינו הגדולים אמרו שישבת א"י מ"ע מן התורה אפי' כזה' כמו
 ששטו בספרי על המקרא וירשת אותם וישבת בארצם, אמרו ישבת א"י
 שקולה ככל התורה מעשה בר' יהודה בן בתירה ור' מתיא בן חדש ור'
 חנינא בן אחי ר' יהושע ור' יונתן שהיו יוצאים לחו"ל והגיעו לפלטום
 וזכרו את א"י וקפו עיניהם וזלגו דמעותיהם וקראו כגדיהם וקראו המקרא
 הזה וירשת אותם וישבת בארצם וחזרו וכאו למקום, ואמרו ישבת א"י
 שקולה ככל התורה כלה, ובימים האלה שלוח בא"י מרשעת הגוים רק
 מסיים נתן לשר הארץ, ואם שלא נתן רשות לכולם או רובם לעלות
 בחומה לא"י, ליחידים לא נאמר שהרי מצינו שהי' זמנים שהלכו
 מהם לא"י, בשגם קבלה: כידינו מרבותינו בעלי התלמוד ירושלמי
 (סכת פ"ט פ"ה) שבהמ"ק עתיר להבנות קודם מלכות בית דוד, וכן
 גלה לנו התנא רשב"י כי בתחלה בונה ירושלם ד' ואח"כ נרחי ישראל
 יבנם; ובבוא מחכמיהם הנה ובהראות נוראות נפלאות פני קדשם גם
 פה גם במקומות אחרים, ישיבו נפשות הנרכאים האומללים ויחיו לבם
 של אחב"י היושבים במחשכים כמתי עולם, מפי קדשם תתעוררה
 הנפשות, תשמחנה הלבבות, תלכשנה עז ותעצומות, חדה וגי'ל
 תחגורנה, והמעקשות יישירו, רפי האמונה יתגברו, חלושי היראת
 יתאמצו, ויבררו חקי האלקים ותורותיו ומשפטיו ויזכחו בשערים
 להורות דרבי ה', ודבריהם הקדושים כרשפי אש שלהבת יה כמקור
 לבכם הטהורות יבנסו בלבב עדת ה' יעירו ויעוררו אהבת ה' ומלאת
 הארץ דעה, ויטו שכס אחד לעבדו ית"ש ולהנות בתורתו הקדושת
 ככל לבכם ובכל נפשם ומאדם וכא לציון גואל ולשבי פשע כיעקב.
ועוד בה שלישי, כי מאז ועד עתה הי' אחב"י אשר כגולה מסציאים
 עוד לאחיהם אשר בא"י, ועתה כי נגרע עזרתם לכו, הנענו עד
 ארץ, שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ כטננו, כי השתרנו עלו על צוארנו
 חובות רבות אלפי רבבות, אשר הוכרחנו לקבל עלינו כנשך וכמרבית,
 לכמה סבות מסוככות, כי נתנו לשבי ולבוה ומסים וארטנויות שאנו
 מוכרהים ליתן כל שנה עולה סך עצום ורב, וגם לפקוח נפשות עניים
 ותלמידי חכמים הוצרכנו ללוות להחיות את נפשם, בין כה וכה עלו
 החובות לאלפים ולרבבות ברבית נושכת והתשלומין קבועים לזמן מוגבל,
 ואם לא יסולקו החובות דררא דנפשות קא חזינן, עגמה נפשנו פן ח"ו מוט
 תמוטט הארץ, פור תתפורר הארץ, ואי אפשר להעור כזה מאחב"י
 אשר בארצות מולדתנו, מרובי צרתם ממיעוט השפע וגרעון הפרנסה
 ואולת ידם ודי להם להפקיע את עצמם, ובכן אין מצוה רבה וגדולה
 מו המשוולשת בפדיון שבויים, ות"ת דרבים, ויישוב א"י, כי על כן
 בקשתנו יקחו נא תרומה מאת כל איש אשר ידכנו לכו על נאולתנו
 ופרזת נפשנו, והמלך הגדול יחי' לעד יפקוד להרים תרומה גדולה
 מכל אחב"י עשרת השבטים וימסור ביד שלוחנו זה, ויעוררו למען
 יבא ויביא התרומה הנה בשלמות לרום קרן ארצנו ולהאיר עינינו
 לסלק נפשנו מעל החובות הרבות, האוכלות בשרנו ומדאיכות נפשנו
 ומבלבלים דעתנו בארצנו, וגם על העתיד פן ח"ו יאריך עוד איות
 זמן עד נאולתנו וישועתנו, ויתרכו תבלי משיח וצרות רבות, וחיינו
 תלויים

תלויים מנגד, יחמלו נא להמציא לנו עוד בכל שנה ע"י הדרך שיראם ה'
אלהינו, לבען יחוקו בתורת ה' ית"ש החכמים עובדי ה' באה"ק ועוסקים
בתורתו הקדוש מתוך הדחק יומם ולילה בישיבות ובתי מדרשות שלנו.
ועל ארבעה לא ישיבנו ריקם לשמח נפשנו בנועם הדר יקר תפארת
כתב יד קדשם בשפה ברורה בלשון הקודש, להשיב על שאלותינו
לשמח נפשותנו ולרורת צמאוננו ולברר ספקותינו, ולהודיענו ככל
ישיבתם וארצם ואיכותם וגדולתם וכמותם ותורתם, לחם כל יושבי
גלותנו צדיקים וגאונים גדולים וישרים ויראי ה', המרוכאים ומוראנים
ומוראבים ומסובלים ביסורים ועגמות נפש וצרות רבות בבקר יאמרו
מ"י ערב זנו', והיה כי יבואו דבריהם אל כולתם ותהיין העצמות
האלה, יגילו הצדיקים וידגנו כל ישרי לב, ויספו ענוים בה' שמחה
וגיל, ומפני כי הדרכים סגורים ומסוגרים וגדורים, כלתי אפשר הי'
לשלות מי ומי מוקני עדתנו הגדולים החלושים ותשי כח, וזח האיש
ישר שלוחא מהימנא המוביל רנא ברוך הוא לה', אשר התנדב להתגבר
בארי, לנדר במדברות וארצות להפש מצוא הדרך, והרואה לנשכרי לב
יראהו דרכו לבוא למחוז חפצנו, ובקשתנו יהיו נא בעורתו ויקבלוהו
בסבר פנים יפות ולא ישיבנו ריקם.

ואנחנו אחיהם מרחוק מסתחזים מול הדרת פני מנורות הטהורות
אחינו עטרת תפארתנו, ולמי כל חמדת ישראל הלא הוא
אדונינו מלך ישראל הננו מתנפלים לפני כסא כבודו ומסתחזים
ארצה, ומתחננים יתן נא את שאלתנו ובקשתנו, ואנחנו פה בארץ
הקדושה פורשים כפינו כתפלתנו נכח שער השמים מקדשנו כותל
המערבי אשר לא זזה שכינה משם, ועל קבר רחל אמנו אשר
בדרך אפרת היא בית להם, קול ברמה נשמע נהי ככי תמרורים רחל
מככה על בני', ועל קברות האבות הקדושים והאמהות הקדושות,
ועל כל מנוחות הנביאים והתנאים והאמוראים הושע בן בארי
דבי פנחס בן יאיר, ודבי שמעון בן יוחאי ור' אלעזר בנו,
יונתן בן עוזיאל, והלל הזקן ושר צבא ישראל בניהו בן
יהודע ועוד הרבה מאד אשר סביבות הגליל הקדש, עינינו לשמיא
גטלית ימליצו טוב עבודם ועבורנו לפני שולן שמים, ישוב ירחם
על כולנו יקבצנו יחד ויאמר לאסורים צאו לאשר בחשך הגלו, ויבנה
בית מקדשנו ותפארתנו כמהרה בימינו כי"רא.

בה דברי אחיכם העומדים על הפקודים וראשי ישיבות בארץ
ישראל ירושלים, וחברון, וצפת תוב"ב, חמעתירים
הדואבים החושקים הנכספים הצמאים המשתוקקים לראותם, ולשמוע
משלומם ומצפים לתשובתם במכתב יד קדשם, הכאים על החתום.

מדעת זאת בארץ אשר שלחו חכמי גרבני האשכנזים שבאריך
 ישראל תוב"ב בחורף שנת תקצ"א לפ"ק את סהר"ר ברוך
 במהר"ר שמואל וצ"ל יושב עה"ק צפת תוב"ב בשליחות אל בני משה
 רבנו ע"ה ועשרת השבטים, כמבואר באגרת הדפוסה פה אשר
 סדרה הרב הגאון המא"הג מהר"ר ישראל גר"ו, מטונה ומשגיח דק"ק
 אשכנזים פרושים שכא"י תוב"ב אור לו בעה"ק צפת תוב"ב. עתה
 קבלנו כתב מן הרב הגאון הנ"ל גר"ו מחדש אדר שני תקצ"ד לפ"ק
 בו חודענו מה ה' בסופו של השליח הנ"ל והאמנם כי לא בשורה
 היא כאשר צפינו, מצאנו נכון להפיק רצון רבים וכן שלמים אשר
 נכספו לדעת זאת, לצות להדפיסו, וזה פתשגן הכתב.

השליח רבי ברוך אשר שלחנו אל בני משה רבנו ע"ה ועשה"ש
 כידוע מאגרתנו אליהם, חפש כשתי שנים ולא מצא מה
 שבקש בדרך אשר הלך בה, וישת פניו לדרך אחרת ויבא אל עיר
 המלוכה בארץ תימן, שם העיר סאנא ושם מלך נער, והי' הולה
 ימים רבים הוא ומשנהו וכל בני ביתו כחולי ידוע בכדינת מולדתנו,
 ורבי ברוך ידע רפואה לאולי זה. ויועץ עם רב העיר איש חכם
 וצדיק אם ילך ויתקרב אל המלך בידעו לרפאותו, וישאלהו הרב
 לאמר מי אתה ומאי' תבא ומה מלאכתך, ויספר לו היותו שליח
 מאתנו אל אחינו ב"מ ועש"הש, ויראהו אנרתנו הגדולה. ויתפעל הרב
 מאד ועיניו זלגו דמעות, ויאמר לו זאת חובתך ותעשנה ללכת
 בשליחותך ואל תשעה אל דבר אחר, וגם אני מוכן ללכת עמך,
 וכן עשה, ויקח גם משרת עמו שמו ר' יוסף בן ציון מודעי, וילכו
 דרך סרבר מהלך ט"ו יום. כעש"ק ירד רבי ברוך על הארץ לקנות
 שכיתה, ויבא עקרב גדול כראש נמל, וישכהו כרגלו עדי חציו.
 באכזרות לכו שלף את חרכו וינתח את העקרב בתוך וגם בשר רגלו
 חתך ויגרל כאבו סאוד, וישא את עיניו וירא' והנה שה הולך
 תועה, ויהוק בו וישחטו ויקרעו וישם רגלו בקרבו, ויהי לו למור
 ולרפאות תעלה. ויתכונן רבי ברוך מאין בא שה במדבר מקום אשר
 אין שם יישוב בני אדם, ויבקש וימצא ערדי צאן' הרועיהם עמהם.
 וישאלם לאמר (כי ידע ר"ב לרכר כלשונם) מאין אתם, ויענו, רועי
 צאן בני דן אנחנו. ויאמר להם הוליכוני נא אליהם כי את אחי
 בני דן אנכי מבקש, דעו נא כי שליח כל ישראל אנכי סארץ הקדושה,
 וישיבוהו לאמר, לא נוכל לתתך לעבור אף כי להביאך אליהם עדי
 נשאלם תהלה, שכ פה עם האנשים אשר אתך עד נלך ונשוב
 אליכם, גם כי יעברו כמה ימים עדי נשובה. ויעזבום הרועים וילכו
 להם, ורבי ברוך עם הרב ומשרתו עמדו במדבר אשר ה' שם ויקו
 מיום ליום כי ישבו אליהם הרועים, ויהי כאשר עברו ימים הרבה
 ולא שבו, והמים אשר הביאו רבי ברוך זסיעתו עמחם ה' הלך
 וחסוד

וחסור, ויפחד הרב החכם הנז' לעמוד שם עוד, כי אמר פן נמות
בצמא ובמורד לכבו הפחיד גם את השליח רבי ברוך והניעו לשוב
אתו, וישבו לעיר סאנא.

בשונם העירה שמע רבי ברוך אשר המלך עודנו חולה, ויתקרב
אל המלך לאמר, יש לאל ידי לרפאותו, ויאמר המלך
יבא, ויהי כאשר אמר בן עשה ובמשך זמן שלשה חדשים רפאהו
וישב המלך לאיתנו, ויאהבהו המלך מאד ויגדלוהו וינשאהו ויצידהו
ויתן לו בית גדול ועבדים לשרת אותו, ויקנא בו רופא המלך וידבר
עליו סרה אל המלך ויאמר מרגל הוא אשר שלח השר המושל כמצרים
אשר כבר כבש חצי ארץ תימן, לרגל את עיר המלוכה וללכדה, ולא
שמע אליו המלך מאהבתו את ר"ב אשר רפאהו. וירא הרופא כי לא
נשמעו דבריו ויקשור קשר עם הכומר השופט להוריד את ר"ב לכאר
שחת ויבא הכומר השופט אל המלך ויאמר לו לאמר, הגדלת איש עברי
לצחק בנו ובאמונתנו, הנה לענ עלינו וכוה את דתנו, וטרה תהי
באחרונה כי הוא מרגל את הארץ, וישאל המלך את ר"ב אם אמת
הדבר אשר דברו עליו, ויען ויאמר, פיהם דבר שוא וימינם שקר נקי
אנכי מכל עון. ויהי לימים אחרי כן ויבא המלך ועבדיו לבית רבי
ברוך, ויצו לעשות משתה, ויאכלו וישתו וישכרו, ככלותם לאכול
ולשתות ירד המלך לגנו של רבי ברוך ויצוהו להעמיד לו תל אכנים
לירות כחצים על האבן הראשה, כדרךם שם בשחוק ההוא, ויעש רבי
ברוך כאשר צוהו המלך, אך תחת אשר יורה המלך חציו על האבן,
זרק חציו על ר"ב ויפול ארצה ועוד נפשו בו, ויפלו עבדי המלך עליו
ויהרגוהו וינתחוהו לנתחים; ותדרמה נפלה על המלך וישן וירדם.
בהקיצו משנתו שאל את עבדיו אי' חכים רבי ברוך (חכים בלשונם
רופא) ויענהו לאמר הרגנוהו. ויתנחם המלך ויצר לו מאד, וכאשר
ראה כשרו מושלך למאכל עופות וכלבים ואין אוכל אותו חרה
אפו על הרופא אשר התעולל עליו עלילות ברשע ויאמר לו המלך
הביטה וראה למי עוללת כה כי איש קדוש חי, ויענהו זה הרשע,
ישליכו נא בשר הנהרג בתערובת בשר עוים לפני הכלבים ולא
תשאר ממנו פרוסה, ויצו המלך לעשות כן, ואף גם זאת לא חרץ
כלב פיהו לאכול כ"א בשר העו, ואת בשר ר"ב הניחו, ויהרוג המלך
את הרופא הרשע שחיק ממיה, ויקרא את היהודים ראשי קהל סאנא
ויצום ללקט את נתחי ר"ב הנהרג הי' ד ולקברו בכבוד ולכנות נפש
על קברו, גם נתן אל ידם תיבה עם כספו וכתביו של ר"ב ע"ה
לתת הכל ליורשיו כי שמע ממנו אשר יש לו בן ובת בא"י.

אחר הדברים האלה בא רכב אחד מכני דן לעין עיר סאנא וישאל
את היהודים על השליח ר"ב, — ויאמרו לו איננו כי הרגוהו,
מיה פנה אליהם עורף ונעלם מכל עין רואי.

כל זה סיפור ר' יוסף בן ציון מודעי הנז' לר' שלמה פ"ח ובנו
שהי' באלכסנדריא וכן סיפור לי השד"ר ספרדי מפה עה"ק צפת
ת"ו כמהר"ר טובי' גי' ששמע כל סיפור המעשה הגל מפי ר' יוסף
הנז'

הנני בנסעו עמו מתימן לאלכסנדריא והתרנו בבית דין אשת רבי
כרוך ע"ה ע"פ עדות עד ספי עד כר"ת.

צד לנו מאד כי לא עלתה בירינו מנמת פנינו ולשמע אוון דאכה
נפשנו על הריגת השליח ר"ב ע"ה הי"ד, אכן עכ"פ נודע לנו
עתה בכרוך מקום מלכות עשה"ש אולם צריכים ללכת שמה בעלי זכויות
מלובשים מגיני ברזל כמעשיהם להנצל מנחשים ועקרבים, ונדולים
בידאת השם שאותו לכו ביראה יעבדו ולא ייראו ולא יפחדו ולא
ידך לככם מפני שום סכה מקרית ולא יפנו לשום דבר זולת המכוש.
ועצת ד' על פי ידידי הנחנו אם נסיף לשלוח אנשים שמה, אם נחדל,
מחשכה בעצה תכון, והמקום כ"ה יהי בעזרתנו.

כל האמור כתבתי כבר דרך ליוורנו, אך מדאגה מדבר פן לא
הגיע לידם, ובידעי היותם צמאים לשמוע מה הי' בסופו של
השליח ע"ה, לא נתעצלתי מלכפול הדברים בזה.

ועוד נודיעם דבר שנתחדש, הנה בא כעת הנה גוי ערבי שהלך ונסע
בכמה חלקי העולם, וספר שהי' אצל היהודים בני הרכבים,
ודרך הלכו אליהם הי' דרך ארם צובה מהלך ט"ו יום דרך המדבר
נגד מזרח שמש, ויבא אל עיר בנוי' מאבנים גדולות מאד ושער
העיר משונה ומאבן אחת נעשה, ולא מצא אדם בתוך העיר כי אם
בעמק ברנלי ההר הקרוב לעיר ההיא שם מצא אהלים הרבה מאד
וכני אדם אין מספר, והם בעלי קומה וגבורים גדולים ונוראים, ואמרו
לו היותם יהודים והעיר נקראת עיר יהוד אלחבר, וגם שאלוהו
היש יהודים כמדינתו, ועוד ספר מהם נפלאות, וחכמי ורבני הספרדים
הי"ו פה, דברו עמו להוליך אגרת מהם אל בני הרכבים ולהביא
תשובתם אליהם והכטיהוהו שכר אלף גרו"ש, ודעתי נוטה לשלוח
גם אגרותי על ידו, ויש אחנו פה שני אנשים הי"ו הרוצים ללכת
עמו אחד פסח הבע"ל ועוד נשית עצה בדבר אי"ה ויחריו נמתיק
סוד וד' יהי' עמנו ויצליח מעשינו.

הודענו היום את כל ונוכחת, תוכן הדברים אשר נכתבו לנו
מהרב הגאון הסאה"ג הממונה ומשניח הנז"ל נר"ו, הרחמן
יבשרנו בשורות טובות וישועות ונחמות ויקבץ נדחינו מארבע כנפות
הארץ ויעלנו בשמחה לארצנו ויטענו בגבולנו בכי"א. כ"ע
פקירי ואמרבלי ערי הקדש תוכב"א החונים בק"ק אמשטרדם יע"א.

AUTHOR _____

NO. 5609

TITLE _____

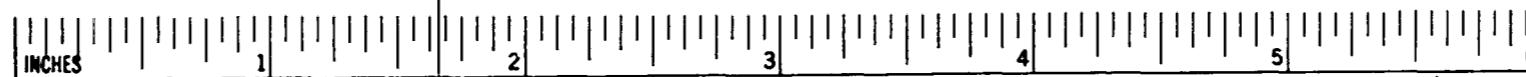
מגן

RR _____

IMPRINT _____

CALL NO. _____

DATE MICROFILMED _____

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION